

מאוצרות הפרשה

חושב בזה כשאוכלים כעך (בייגל) לאיפה נעלם החור. אמר לו השר נפלא, וחזר לישון. כעלות השחר מצא השר שוב את השומר טרוד במחשבותיו, על מה אתה חושב עכשיו. ענה לו השומר: "אני חושב איך אפשר הדבר שהאורווה סגורה ואני יושב על יד הפתח תפוס במחשבותי, ואיך נעלם הסוס.

הנמשל הוא: כשבן אדם עמוק בחקירות, בא היצר הרע וגונב ממנו את שכלו הישר. (פרחי רש"י, מתוך הספר במשנת רש"י)

ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו (יט, יט)

המשנה במכות (ה.) אומרת: "משלשין בממון ואין משלשין במכות". כלומר, אם יש עדים זוממין שזממו לחייב אדם בממון, אם זממו לחייבו במאתיים זוז, אותם מאתים נחלקים לשניים וכל אחד משלם מאה. אולם אם זממו להפילו במלקות, אין ל"ט המלקות נחלקות לשניים, אלא אחד מהזוממין מתחייב ל"ט מלקות.

בטעם הדבר ביאר מרן הגרי"ז הלוי מבריסק זצ"ל, כי כשמאתים הזוים נחלקים לשניים או לשלוש – אכן החיוב שווה לכולם. אולם כאשר אדם מקבל ל"ט מלקות, כל מכה נוספת כואבת משלפניה, ולכן החצי השני של המלקות או השליש השני או השלישי, כואבים מן הראשון, ולכן אי אפשר לחלק את המלקות הואיל והכאב שייסבלו העדים הזוממים יחד אינו שווה לכאב שהיה סובל הנאשם. וכיון שנאמר "כאשר זמם" יש להכאיב להם בדיוק באותה דרגה של הכאב שהם זממו להכאיב. (מתוקים מדבש, הובא בגליון 'קבלת שבת')

ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה וגו' פן ימות במלחמה (כ, ז)

פרש"י שאם לא ישמע לדברי הכהן כדאי הוא שימות. והטעם שרש"י ביאר זאת רק כאן ולא בתנאים הקודמים של בית וזכרם? י"ל שבכל שאר הדברים יכול הרוצה להחמיר ולנהוג כן לפי שיקול דעתו, אך במקרה שארש אישה ורוצה להחמיר אז זה חומרא על חשבון השני כי אם ימות יגרם צער לאשתו, חומרא כזאת א"א להחמיר וכדאי הוא שימות. (הגר"ח קניבסקי זצ"ל)

מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו וגו' (כ, ח)

"רבי יוסי הגלילי אומר הירא מעבירות שבידו – ולכך תלתה לו תורה לחזור על בית וזכרם ואשה, לכסות על החוזרים בשביל עבירות שבידם, שלא יבינו שהם בעלי עבירה, והרואהו חוזר אומר שמא בנה בית או נטע כרם או ארס אשה (סוטה מד). מנין זאת לר"י הגלילי!?

מבארים באופן נפלא: לכאורה קשה, מדוע בכלל הגיעו למקום אלו שבנו בית, נטעו כרם, או ארסו אשה? היה צריך להכריז להם מראש שלא יבואו לצבא! מילא הירא מעבירות שבידו, הרי זה נתון שיכול להתפתח בכל רגע מחדש, אבל הפטורים האחרים – מדוע לא מנעו מהם מראש מלהגיע?! על כרחך כרבי יוסי הגלילי ששאר הפטורים לא נועדו אלא לחפות שלא יתבוזה הירא מעבירות שבידו!... (מוסף ש"ק י"א)

לבלתי רום לבנו (יז, כ)

ישנה אמרה ידועה מרבי יוחנן הראשון מראחמסטריווקא: רבי יוחנן סיפר על עצמו, כי לאחר פטירת אביו, רבי מרדכי מטשערנוביל, חכה לקחת את חלקו בירושה – אך גילה כי לא נותר לו כלום! את הכל, לקחו כבר האחים האחרים! "אמרתי לעצמי", אמר ר' יוחנן, "שאם לא נותר לי כלום – לפחות אקח את ה'גארנישט', את ה'כלום'!" אבל אז גילה כי גם ה'גארנישט' כבר נלקח, על ידי אחיו, רבי יעקב ישראל מטשערקאס... "ולי רק נשאר", סיכם, "לקחת את ה'גארנישט' שבגארנישט", את ה'כלום שבכלום'!". זהו הסיפור, והוא לכשעצמו הוא בעל חן חסידי, אך מה הפרוש שלו? מה הכונה 'כלום שבכלום' – ומה ההבדל בינו לבין ה'כלום' הסטנדרטי?

הסביר כ"ק האדמו"ר שליט"א, כי הסיפור הזה הוא בעצם סיפורו של כל אדם המחפש משמעות לחייו... האדם זקוק להגדרה, לתפוס דבר מה בחייו כדי להיות 'נחשב'. הוא יושב עם עצמו ובונה תכנית מסודרת איך לרכוש השגים: השג כספי, מוצר יקר ערך, הגדרה אחרת של חשיבות – משחו שיהיה שלו! אבל אז הוא מגלה שבעצם – כל מה שניסה לעשות בכדי להגדיר את עצמו ולרכוש חשיבות, כבר נלקח על ידי אחרים המתהדרים בהם! הוא לא יהיה העשיר הגדול ביותר, וגם לא המוכשר ביותר, וגם לא בעל המוצר או הבגד או הרכב היחודי... מה יהיה? איך ימצא הגדרה יחודית? מה יתן לו משמעות? והנה הוא מוצא פתרון מדהים, מקום יחודי שיהיה רק שלו: הוא יעבוד עם עצמו וידיע למסקנא שכל העולם הזה הוא 'כלום ושום דבר', הבל הבלים הכל הבל! זו תהיה היחודיות שלו הוא יראה שכל העולם הוא הבל! אבל אז, הוא מגלה לעצמו – שגם ההגדרה הזו כבר נלקחה ממנו! ישנם אנשים שכבר תופסים את ה'משבצת' הזו בעולם... ולו לא נותר אלא להבין – שלא רק בעולם הוא 'כלום', אלא גם הוא עצמו הוא 'כלום'... זהו ה'גארנישט' שבגארנישט! (נקודת של אור – ספינקא)

תמים תהיה עם ה' אלקיך (יח, יג)

וברש"י התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו. הרה"ק החידושי הרי"ם זצ"ל המשיל פעם לפני רבו הרה"ק הרבי ר' בונם מפשיסחא משל נפלא על אלו החוקרים שאינם רוצים ללכת בתמימות. משל לשר אחד שהיה לו סוס יקר מאוד והוא שמר אותו מכל משמר, פעם רכב עליו לעיר אחרת והכניסו לאורווה, ועל פתח האורווה העמיד שומר לשמור עליו שלא יגנבוהו. וכדי שהשומר לא ירדם על משמרתו, יעץ לו השר שיתעמק במחשבות שונות.

באישון לילה קם השר ויצא אל השומר, מצאו מתעמק במחשבותיו. שאלו השר על מה אתה חושב? ענה השומר אני מתעמק בשאלה כשתוחבים מסמר בקיר היכן נעלם העץ שהיה מקודם במקום המסמר. אמר לו השר יפה מאוד הטבת לחקור. עברו כמה שעות, ושוב יצא השר אל השומר, ושוב שאלו על מה אתה חושב. ענה אני

אלול – מעלת המקדימים להגיע לחופה

מה המעלה של המקדימים לחזור בתשובה בחודש אלול? למה חשוב להזדרז ולהתכונן ליום הדין דוקא בחודש אלול? משל יפה מובא בענין זה בשמו של רבי משה שטרנבוך שליט"א: אדם אחד עמד לערוך חתונה לבנו. כולנו יודעים, שחתונה היא ענין יקר מאוד מאוד. צריך לשלם על אולם ועל קייטרינג, על תזמורת וצלם, ויש עוד ועוד הוצאות נלוות. אותו אדם תאם מראש עם בעל האולם, שהשולחנות יהיו ערוכים בטוב טעם, האוכל יהיה טרי ומשובח, ויוגש בשפע וביד רחבה. בשעה טובה מגיע היום הגדול, ובעלי השמחה הנרגשים כבר פוסעים אל האולם. אין ספק, מראה האולם משובב נפש. השולחנות באמת ערוכים באופן נפלא, הבר עמוס מעדנים, הצלם והתזמורת כבר נצבים על משמרתם, אבל --- אין כמעט אורחים. הזמן חולף, החופה מתקרבת, ואין אפילו מנין. איזה בזיונות. כל אורח שמגיע עכשיו מתקבל בכבוד מלכים ובאהבה גדולה. בעל השמחה תופס אותו ומנשק אותו, ומצהיר מעומק לבו: "תודה רבה שבאת! אתה משמח אותנו כל כך!" לאחר החופה, בעל השמחה מושיב את האורחים הללו, שהקדימו לבוא, במקום מכובד. הוא שואג שיגישו להם מכל טוב האולם, וישרתו אותם כראוי. לעומת זאת, האורחים שהצטרפו בהמשך, כשהאולם היה מלא וצפוף, כבר לא זכו לקבלת הפנים הנלהבת הזאת. ודאי ששמחו בבואם והם התקבלו בספר פנים יפות, אבל ההתייחסות היתה שונה לחלוטין. למה? כי האורח הראשון בא כשהאולם היה ריק. כמעט שלא היה שם איש מלבדו.

בחודש אלול הקב"ה מתכונן ליום החתונה הגדולה. ומהו יום החתונה הגדולה? זהו יום ראש השנה, שאז ממליכים את הקב"ה על כל העולם כולו. מי שמגיע "לפני החופה" – בחודש אלול, מתקבל בשמחה גדולה ובאהבה כפולה ומכופלת. תשובתו של אותו אדם, שמקדים וחוזר בתשובה בחודש אלול, חשובה ביותר אצל הקב"ה, וימי אלול הם עבורו ימי רצון ורחמים. על כן, האדם הפיקח, שרוצה לזכות לרחמים מרובים מאת ה' יתברך, ידע שהדרך הטובה ביותר לזכות לחסד ולרחמים היא להקדים ולבוא בתחלת חודש אלול.

***

עוד משל נפלא בענין כחו של חדש אלול, המשיל רבי גרשון ליבמן זצ"ל: סוחר אחד הגיע למפעל גדול, וביקש לקנות סחורה בהקפה. בעלי המפעל נעתרו לו, ומכרו לו כמות נכבדה של סחורה. זמן מה לאחר מכן שוב הגיע הסוחר אל המפעל, ושוב ביקש לקנות סחורה בהקפה, והבטיח שישלם תוך זמן קצר את כל החוב. בעלי המפעל לא מאוד שמחו למכור לו שוב בהקפה, והתרו בו שזאת הפעם האחרונה. לא חלף זמן רב והסוחר הגיע שוב. "נו", אמר לו הבעלים של המפעל, "באת לשלם את החוב הגדול שלך?" "לא", אמר הסוחר, "באתי לבקש שתמכרו לי סחורה בהקפה." "בהקפה?!" קפץ בעל המפעל, "אתה חייב לי חובות כאלה גדולים, ואתה מבקש לקנות בהקפה?! לא תקבל שום סחורה עד שאני אקבל תשלום!" מה עושה הבן אדם, אם הוא לא רוצה לפשוט רגל? הוא אומר: "אני משלם לך עכשיו במזומן על מה שאני לוקח עכשיו, ואת החוב אשלם בעזרת ה' בקרוב." הבעלים של המפעל רואה שהסוחר משלם במזומן, והוא מתרכן. "אין בעיה, אם אתה משלם עכשיו במזומן, תוכל לקבל סחורה חדשה, ומאחר שאתה לקוח קבוע, אולי אפילו נמחק לך חלק מהחוב, כי אנחנו רוצים שתמשיך להיות לקוח שלנו." לעומת זאת, אם הסוחר לא מוכן לשלם כלום במזומן ומתעקש לקבל הכל בהקפה, אומרים לו הבעלים: "החוב שלך גדול מדי, ולא נראה שאתה מתכנן לשלם אי פעם. אנחנו לא מתעסקים אתך יותר." במשך אחד עשר חדשים יש לנו חוב מאוד גדול אצל הקב"ה. צברנו, למרבה הצער, חובות מאוד גדולים. מגיע חודש אלול, ואנחנו באים ומבקשים מהקב"ה: "תן לנו סחורה חדשה – תן לנו חיים חדשים, זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים." אנחנו רוצים ברכה ושלוש, פרנסה טובה, ישועות ונחמות, גזרות טובות. הקב"ה אומר, כביכול: אני רוצה שתשלם לי במזומן. התשלום במזומן בחודש אלול הוא חיזוק בעוד מצוה, עוד קבלה טובה, עוד התגברות על היצר, עוד התרוממות. תתחיל לפחות במשהו, וכשתתחיל – תקבל.

(רבי גואל אלקריף שליט"א, שש באמרתך)

פינת ההלכה

לקחת מציאות שנמצאים בחוף הים

שאלה: הייתי בים, וראיתי שיש ליד סוכת המציל ארגז של אבידות, גלגלי ים, בגדי ים, ואפילו משקפיים, ועוד כל מיני דברים יקרים. בררתי עם המציל מהיכן כל המציאות האלו, ואמר לי, שבארגז מעורבים מציאות מהים עצמו שהמצילים מוציאים בסוף היום, או בתחילת היום, וחלק מהאבידות הם ממה שאנשים שכחו בחוף. נסתפקתי האם מותר לי לקחת משם דברים, כי אולי האבידות שנמצאו בים, יש להם דין של זוטו של ים, והרי הם הפקר, והמוצא שם הרי אלו שלו? תשובה: במסכת בבא מציעא (כא): נאמר שהמציל מזוטו של ים הרי אלו שלו, ופירש"י (ד"ה זוטו) זוטו של ים – מקומות בשפת הים שדרך הים לחזור לאחוריו עשר פרסאות או חמשה עשר פרסאות פעמיים ביום, ושוטף מה שמוצא שם והולך. וכתב בשו"ע (ח"מ סימן רנ"ט ס"ז) ואם יש מכשולות בנהר שעל ידי כן דבר הצף בו עומד שם, אם הוא דבר שיש בו סימן מסתמא לא הוי יאוש. והנה כהיום מה שנמצא בים, אינו זוטו של ים, כי הים אינו מגיע בזעף, ושולה כל דבר, אלא הדברים נשארים בים, והים פולט את זה לחוף, ובפרט שיש שם מכשולות, והמצילים הם מוציאים את זה, ומניחים את זה בחוף לצורך האנשים שאיבדו את זה, ואם כן אין זה נקרא מציאה, כי המוצא זכה בזה לטובת המאבד. אלא שבדברים שאין בהם סימן, והמאבדים יתייאשו מהם לכאורה אפשר לקחת משם, כי זה הפקר, אולם כל זה אם המצילים לקחו את זה לאחר יאוש, אבל אם לקחו את זה קודם שהבעלים יתייאשו, הרי זה יאוש שלא מדעת, והם מצווים לשמור את זה לטובת המאבדים עד שיבא אליהו, ואיך אפשר לקחת את זה משם. (הגר"י זילברשטיין שליט"א, ווי העמודים)

חידה שבועית

איפה צבר פסח ראשונה ואיפה היה זאינו. פסח שלישי היה אלוה כסא?

תשובה לחידה פר"ש: "הרחמה" (יד, יז). תשובה לחידה: ירח. שם הוזהב: יעקב טננבוים נ"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת אדלר להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת שמואל פרידמן להולדת הבת משפחת הרשברג לאירוסים הבן משפחת יודלוב להולדת הבן משפחות סלקובסקי – ברקוביץ להולדת הבת הנכדה משפחת גולדשמיד לנשואי הבת **גני הדר-עמישב:** משפחות הנדלסמן - ליכטמן (מרכז העיר) לנשואי הבת הנכדה משפחות ורנר – גוז (מרכז העיר) לנשואי הבן הנכד משפחות אסי גולדשטיין – שטיגליץ לאירוסים הבן הנכד משפחת זומר לנשואי הבת משפחת בירנצוויג להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת סגרה לנשואי הבן משפחת שמיר להולדת הבת

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

